

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

133. De rigore Iudicis, & Iudicij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

In Vit. Pat.
apud Ros. lib. 5.
libello 3.

Quodnam tanti mali remedium? *Melior est sapientia, quam vires.* Initium autem sapientiae, timor Domini, qui quantum sit salutaris, attende. Frater quidam interrogavit Abbatem Ammonem, dicens: Dic mihi aliquod verbum. Dixit ei senex: Vade, & talem fac cogitationem tuam, sicut faciunt iniqui, qui sunt in carcere. Illi enim interrogant: Ubi est Iudex, & quando veniet, & in ipsa expectatione poenarum suarum plorant. Ita & Monachus (dic tu, quilibet Christianus) debet semper suspectus esse, & animam suam objurgare, dicendo: Vix mihi, quomodo habeo ad stare ante Tribunal Christi? & quomodo habeo ei actuum meorum reddere rationem? Si igitur semper sic meditatus fueris, poteris saluus esse. Sed jam timori, ac terrori rigorem addamus.

De rigore Iudicis, & Iudicii.

PUNCTUM CXXXIII.

Dan. 7.

Iudicium sedit, libri aperti sunt. Quid? Iudicium sedit? Iudex sedet, non iudicium. Hoc tempore Iudices potius sedent, quam iudicium: tunc ipsum sedit iudicium.

At hoc quam rigorosum! Quondam Job fiducia quada in videbatur hoc sibi iudicium subire posse, se ipsum discutebat, nec remorsum quidem vanae cogitationis sentiebat: *Peppi saxus cum oculis meis, ut ne quidem cogitarem de virgine, quin nec passus otiosi remorsum habebat: Si ambulavit in vanitate pes meus.* Nemini injuriam fecit, neminem decepit, &c. unde ait: *Appondat me in statera iustitiae.* Hebr. *In statera iustitiae, & sciat Deus simplicitatem meam.* Sed ubi iudicium sedit, exclamavit: *Et pondus ejus ferre non potui.* Heu! spirituum ponderator est Dominus, & pondus ejus ferre non potui. Gregor. hoc est, examen divini iudicii. *Tu quidem gressus meos dinumerasti, sed parce peccatis meis.* Non intres in iudicium cum servo tuo, quia

Iob. 7.

Hebr.

Psal. 142.

A non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

In primo adventu thronus Christi praesepe est, hic à partibus adoratur, sed in secundo thronus ejus, sicut Sol. Quis se abscondet non solum à calore, sed à fulgore ejus, quando non solum iudicis oculi erunt lucidiores Sole, sed ipsa iudicaria sedes erit Sol? in quas tenebras absconderis? Sol illuminat profundiora maris, Sol intrat abditiore terrae, in Sole atomi videntur: sic ad illius sedis locem abditissima videbuntur, atomi subtilissimarum cogitationum cernentur.

B Annon atomi sunt, & minutissima sunt subtilissimae cogitationes? Sed vivus est sermo Domini, & efficax, & penetrabilior omni gladio accipiti, & pertingens usque ad divisionem animae, & spiritus, compagum quoque, ac medullarum, & discretor cogitationum, & intentionum cordis, & non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus: omnia enim nuda, & aperta sunt oculis ejus.

C Radet Dominus caput (omnium cogitationum) & pilos pedum (quorumcunque affectuum).

Confringet Deus verticem capilli, necdum capillum, sed verticem capilli. Et cogitationes vestras scrutabitur. 1. Reg. 2. Et ipsi 1. Reg. 2. preparaverunt cogitationes. Hebr. Numeraverunt cogitationes.

D Et Job: Vestigia pedum meorum considerasti, vel pervenisti. Metaphora ex Anatomistis ducta est, qui pellem, cartilagineas, membranulas, venulas, omnia adveniunt, distinguunt, ostendunt. Sic anatomiam, sic dixerim, faciet omnium membrorum: oculorum, si obtutus ille sit purus, simplex, necessarius: aurium, an verbum illud auditum, aut prolatum sit otiosum, nec sibi, nec aliis proficuum: manuum, pedum, & radicum eorum. Sic

E August. Nec solum, inquit, intentionem, sed radicis ejus medullam intimam difertissima tuae lucis veritate colligis, numeras, intueris, & consignas: ut reddas unicuique non solum secundum opera, & intentionem, sed etiam secundum ipsam interiorem absconditam medullam radicis, de qua procedit in entio operantis.

Ggg 2. Omnes

Psal. 88.

Hebr. 4.

Isa. 7.

Psal. 67.

Sap. 6.

1. Reg. 2.

Et ipsi 1. Reg. 2.

Hebr.

Iob. 13.

Sept.

D. August.

Solit. c. 4.

2. Cor. 5.
Tertull. l. de
Resur. carnis.

Omnes nos manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisque, prout gessit. Tertull. Omnes nos, si omnes, & totos; & totos, interiores, & exteriores, tam animas, quam corpora, manifestari oportet. Græc. Per lucidos esse, seu transparentes esse, in star corporis diaphani, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit. Græc. Quis, ad qua gessit: nimirum actus, intentiones, &c.

Græc.

August. O quam magna est nobis indita necessitas iuste, recteque vivendi, qui cuncta facimus ante oculos. Iudicis cuncta cernentis!

Gen. 18.
Hebr.
Græc.
Chald.
Dan. 7.
Iob. 14.
Sept.
Alij.
Chald.
Iudicis supremi exactissima
Vulgata.
Hebr.
Sept.

Quæ (nimirum Sara) risit occultè In Heb. Græc. & Chald. Quæ risit in ira? Et tamen: Quare risit Sara? Origem!

Iuaticium sedit, & libri aperti sunt. Et quid notatum? Ve adolescentiæ errata, delicta omnia: Signasti quasi in sacculo delicta mea. Sept. Signasti meas iniquitates in mar supio. q. d. in thesauris iræ. Alii, In sudario, quasi unius numi rationem habeat. Chal. Signatum est in libro memoria sum delictum meum, & accumulatus super iniquitates meas. Vulgata: Sed curasti iniquitatem meam; summo studio, nimirum pernotasti iniquitatem meam. Hebr. Adjunxisti iniquitati meæ; nimirum gravitatem, quam ego minus transgressus sum, vel subreptiones, vel motus primò primos, ut eos examines, &c. Quid tu nunc peccata venialia non curas? Credis Evangelio? Ut credas, audi: Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod loquuti fuerint homines, reddet rationem de eo in die iudicij, O puritatem divinæ legis, quæ nec a vum admittit! Sed; ô demenciam eorum, qui peccata venialia, quasi nulla sint, rident, per quæ verè possent æternè cruciari! Quid miraris? Peccata venialia in Inferno æterna; pena puniri Theologorum consensus est; sed inquit Cajet. id per accidens, hoc est; ratione status, in quo semper manet culpa, &c. utrunque sit. Verbum illud otiosum, cuius ille obtutus æterna pena puniri potest: at quis hæc æstimat? quis liber ab his?

Matta 12.
Etiam venialium peccatorum, & otiosorum verborum.

Cajet. 3. q. 87. a. 5.

Iob. 5.

Sicali non sunt mundi in conspectu eius

A. quanto magis abominabilis, & inutilis homo? Si cali, si Angeli, sic transfert Chaldaeus, & interpretatur Orig. Si cali, id est, Sancti, & ipsi Beati secundum Aug. & Ambros. Si cali (corpora illa cælestia secundum alios) non sunt mundi, licet tales communiter appareant; reverè tamen tales in Astronomorum oculis non sunt, nam acutissimè in his suas maculas vident; Quanto magis abominabilis, & inutilis homo? Cajet. B. Cajet. Quanto magis putridus. Vatab. Facti Vatabl. dus. Complet. Corruptus Chald. Immund. Compl. dus. Paga. Contempribilis. Sept. Gravolens Chald. homo? quasi diceret, si in Angelis suis reperit pravitatem, quid in peccatoribus reperiet?

Hinc David: Delicta quis intelligit? ab oculis meis mundamè, Domine, & ab alienis servo tuo. Mi David, quid aliena formidas? Heu in illo iudicio quam propria erunt, quæ aliena putantur! Delicta quis intelligit? Qui delinquit? Falleris: Non planè intelligit. D. August. & D. Thom. a. j. ut, Adam non putasse transgressionem illam notabilem, sed venialem. Quod si primus pater non intellexit, putas tu intelliges? Quanta putabis levia, quæ gravissima erunt! Quanta nunc velata velo sanctitatis, nudata facie, inquit Anselm. apparent ingentia peccata!

D. August. Væ etiam laudabili vitæ hominum, si remota misericordiâ dilectias eam. (Loquebatur cum Deo de mare.) Scio misericorditer operatam, & ex corde dimisisse debita debitoribus suis, &c. Sed væ etiam laudabili vitæ hominum, si remota misericordiâ discunas eam.

Pavor tenuit me, & omnia ossa mea perterrita sunt: Ubi Gregor. Quid per ossa, nisi fortia facta signantur? De quibus & per Prophetam dicitur: Dominus custodit omnia ossa eorum. Et sæpè ea, quæ agunt homines esse alicujus momenti æstimant, quia distincti: nis incimæ quam sit subile iudicium, ignorant: Sed cum per contemplationem rapti superna conspiciunt, ab ipsa aliquo modo præsumptionis suæ securitate liquecunt, & tantò magis in divino conspectu trepidant, quanto bona sua digna ejus examine, quem conspiciunt.

Chald.
Origen.
Aug. & Ambros.
Alij.
Cajet.
Vatabl.
Chald.
Immun.
Compl.
Pag.
Sept.
Gravolens
Chald.
Pag. & Sept.
reperit
Psal. 18.
Peccata alieni
cur pertimuit
David.
D. August.
& D. Thom.
Adam transgressionem suam
putavit venialem.
Anselm.
D. August. 9.
Confess. 13.

spiciunt, pensant. Hinc est enim, quod is, qui fortia operando profecerat, per spiritum sublevatus clamabat: *Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi?* Ac si diceret: *Carnes meae verba non habent, quia infirma mea apud te funditus silent.* Ossa autem mea tuae magnitudinis laudem dicunt, quia ipsa quoque, quae esse in me fortia credidi, tua consideratione contremiscunt.

Hinc est enim, quod Manuè, viso Angelo, pertimescens, dicit: *Morte moriemur, quia vidimus Dominum.* Quem uxor protinus consolatur, dicens: *Si Dominus nos, vellet occidere, de manibus nostris holocaustum, & libamenta non suscepisset.* Quid est hoc, quod ad visionem Angeli vii firmitudis, mulier audax, nisi quod nobis, quoties caelestia demonstrantur, spiritus quidem pavor esse concutit, sed tamen spes praesumat? Inde namque spes ad majora audenda sese erigit, unde turbatur spiritus, quia ea, quae superna sunt, prior videt. Quia igitur, cum altiora secretorum caelestium sublevata mens conspicit, cuncta humanarum vitiorum soliditas contremiscit, rectè dicitur: *Pavor tenuit me, & tremor.* *Omnia ossa mea, perterrita sunt.* Ac si aperte diceretur subtilitatis intimæ arcana pete piens, unde me apud me fortia credidi, ante conspectum Judicis inde trepidavi.

Distinctionem quippe divinæ justitiæ contemplantes, etiam de ipsis operibus iure perterriti esumus, quæ nos fortia egisse putabamus. Quæ namque ad internam regulam nostram recitudo, si districtum Judicem invenit, multis fortitudinum suarum sinibus intinam rectitudinem impingit. Unde benè Paulus, cum & virtutum ossa habere se cernebat, & tamen sub districto examine hæc eadem ejus ossa trepidarent, ait: *Mihi pro minimo est, ut à vobis iudicet, aut ab humano die, sed neque meipsum iudico, nihil enim mihi confiteus sum.* Sed quia auditi venis divini suffragii, hæc eadem ejus ossa contremuerunt, illic adiunxit: *Sed non in hoc iustificatus sum, qui a te iudicatus me, Dominus est.* Ac si diceret: *Rectè egisse me recolo, attamen*

de meritis non præsumo: quia ad ejus examen vita nostra ducitur, sub quo nostræ fortitudinis ossa turbantur.

Scio, quia homo durus es, inquit ille, *metis, ubi non seminasti, & congregas, ubi non sparsisti.* Quid? Verumne id est? Verissimum. Qui fieri potest? Ita est: *Metis, ubi non seminasti.* Justitiæ nimirum fructus, etiam ubi lex lara non est, inquit Hilar. & Hieron. *Metis, ubi non seminasti:* præcudens falce iudicii eos, quibus legem non commisit, inquit Hugo Carenstis: *Metis, ubi non semino.* Idem, multo fortius ubi semino: *Congregas, ubi non sparsi.* Interlin: quia ab his exigo, quibus non commissi ad erogandum. Fratri Agidio caletus dictum est: Para te, & Agidi, ut eorum, quæ nunquam habuisti, aut recepisti, rationem reddas, quia, inquit Deus, ego dedissem, si capax fuisses, si dignus fuisses, talis autem culpa tuâ non fuisti. Orogorem, quo non solum habita, sed & non habita iudicabuntur: &c.

Deus fecit in Synagoga Deorum. Et quid ibi? In medio autem Deos adiudicat. Ubi jam supra relatus Hieron: Si Deus dijudicat, de peccatore quid faciet? *Signasti quasi in sacculo delicta mea, & adiunxisti iniquitati mea.* Quasi diligentissimus thesaurarius, inquit quædam Glossa, qui quodam modo augmento monetam diriscit. O quam crescent in mano Dei peccata nostra! Nunc ea extenuamus, excusamus, enormitates mortales, mortalia censemus ventalia, & hæc nulla esse putamus: tunc in manu Dei verum pondus habebunt, & crescent, quia excusationibus carebunt, &c. August. O quam metuendus erit Index, cuius sapientiam non licet fallere, cuius æquitatem non licebit seclere, cuius iudicium non licet evertere!

Nazianzenus oratione de plaga grandinis: In die iudicii terroris penum Tribunal, magisque etiam iustum, quam terribile, immo & rectius dicam, idcirco terribile, quia iustum.

Basiliius ad illa verba Domini *Si non laudavero te, non habebis partem mecum.* Peccatus ille Petrus, inquit, is, qui omnibus fuerat discipulis antepositus, qui solus præceteris.

Matth. 25.

Hilar. & Hieron. apud D. Thom. in Caten. Hugo Carenstis. hoc loco.

Psal. 82. Job. 14.

Peccata nostra sub examine Dei iudicis crescent.

August. Ionn. 13.

Basil. orat. de iud. Dei.

Ggg 3. teris.

Psal. 33.

Iudic. 3.

1. Cor. 4.

Petri pedes lavandos dare recusantis tremenda increpatio.

teris testimonio Domini laudatus, & beatus appellatus erat, cui claves regni caelorum creditae fuerant, cum audit à Domino: *Nisi laveris te, non habebis partem meam*; quale lapideum cor non molliat ad timorem, & tremorem iudiciorum Dei praesertim cum in hac te, nullius peccati, nullius contemptus fiat expressio. sed potius ingentis erga dominum honoris significatio, dum consentaneam servo, ac discipulo praese se ret pietatem. Cernens enim suum, & omnium Deum, & Dominum, & Regem, & Praesulem, & magistrum, & servatorem, & breviter, qui simul omnia esset, in ministri formam praesertim linteo, suos lavare pedes velle, mox tanquam in contemplationem veniens propria, ut sic dicam, indignitatis, & ejus, qui ad se accedebat, dignitatem admirans, exclamavit: *Domine tu meos lavas pedes?* & rursus: *Non lavabis pedes meos in aeternum.* In hac re tam ingentes audit minas, ut nisi rursus, intellecta veritate verborum Domini, praeventisset obediendo illam corrigere contradictionem, nihil ei superiora recte facta, non à Domino accepta beatitudinis commendatio, & dona, & promissiones, neque ipsa Dei, & Patris, talis, ac tanti in Unigenitum placiti, revelatio, satis esse possent ad peccatum praesentis inobedientiae linendum. Haec ille.

De Iudicio, quod de his fiet, qui sic spiritum profitentur.

PUNCTUM CXXXIV.

Rom. 8. **A** Postol. Nam expectatio creaturae revelationem filiorum Dei expectat. Graecè: *Etenim sollicita creatura expectatio expectat, ut palam fiant filij Dei.* q. d. Nunc tot hypocritae sunt, ut difficile dignoscantur filij Dei: veniet tempus quo reclusis hypocritarum derectis, palam fiant filij Dei.

Osea 12. Id quod Deus minatur per Prophetam: *Occurrat ei, quasi sursum raptus caeculis, &c.*

A Hebr. *Disrumpam clausuram cordis eorum.* q. d. tunc, quae in tam clauso, & occulto corde habuerunt, palam fient, cum praes indignatione clausuram cordis eorum disrumpam: Tunc humilitas apparebit superbia; ignis amoris, gelu, charitas, invidia, patientia, ira, jejunium, gula, contemptus mundi, ambitio, tunc sub habitu spiritualis hominis fictio, & duplicitas apparebit, sub modestiae habitu carnalis cogitatio constabit.

B *Congregans congregabo omnia à facie terrae, dicit Dominus.* Ad quid, Domine? q. d. coram caelo, & terra agendum *Extendam manum meam super Iudam, & super habitatores Ierusalem.* Quid? ab his iudicium? Sic. *A Sanctuario meo incipite.* Septuag. *A Sanctus meus incipite.* Sic Petrus: *Tempus est, ut incipias iudicium à domo Dei.* Sic Ioan. *Datus est calamus similis virgae (ine flexibilis) ad metiendum templum Dei, altare, & adorantes in eo.* Nunc quid in Iudica, & in Ierusalem?

Et disperdam de loco hoc reliquias Baal. Heu! quis ibi adhuc idolotam reliquias credidisset! O quot in his, qui vel spiritum profitentur, idolotam reliquias! Idololatria erat sensui, & carni vacare, & haec erant idola Babyloniae: sed in Ierusalem, in servitio Dei, horum idolorum reliquias sunt quaedam vanitates, consolatiunculae, & deliciae, quas adhuc retinent. Hi sunt, qui *Iurant in Domino, & jurant in Melchom.* Hieron. *Qui saeculo patiter, & Domino putant se posse servire, & duobus Dominis satisfacere, Deo, & Mammonae: qui militantes Christo, obligant se negotiis saecularibus, & eandem imaginem offerunt Deo, & Caesari.*

E *Et visitabo super omnes, qui induti sunt veste peregrinae.* Quid sibi vult vestis peregrinae? Inquit Hieron. quod cuiusque propria vestis est, quam quisque induit in Baptismo. *Quicumque in Christo baptizatus est, Christum induit.* Haec propria Christiani vestis est, quae eum à capite ad pedes vestiat, quae Christum referat, Christi virtutes, & gesta imitetur: peregrina vero est huic contraria, & omnino dissimilis. Super hac veste indutos visitabit, &c.

Auc